

«БЕКТЕМІН»

«Шығыс Қазақстан облысының
Білім басқармасы» ММ басшысы
И. Чернышева
_____ 2023 ж.

Аймақтық чемпионат
«WorldSkills Shygys - 2023»
өткізу ережесі

2023 ж.

Асыз

1 ЧЕМПИОНАТТЫҢ ЕРЕЖЕЛЕРІ ТУРАЛЫ

1.1. ҚОЛДАНУ САЛАСЫ

Чемпионатты өткізу ережелері «WorldSkills Shygys» аймақтық чемпионатын ұйымдастыру және өткізу тәртібін, оның ішінде 30 негізгі құзырет бойынша жарыстарды белгілейді. Оларды чемпионаттың ұйымдастыру комитеті (бұдан әрі-Ұйымдастыру комитеті) жаңартады және Шығыс Қазақстан облысының білім басқармасы ратификациялайды.

«WorldSkills Shygys – 2023» қатысушылары, «Аккредиттелген қатысушы» бөлімінде көрсетілгендей, чемпионатқа тағайындалған және кез келген рөлді орындайтын барлық тұлғалар кейіннен чемпионаттың осы ережелеріне бағынуға міндеттенеді.

Жарыстарды ұйымдастыруға арналған Чемпионат ережелері.

1.2 НЕГІЗГІ ПРИНЦИПТЕР

1.2.1 ӨТКІЗУ ОРНЫН АНЫҚТАУ (ҚАБЫЛДАУШЫ ТАРАП)

Ұйымдастыру комитеті, Шығыс Қазақстан облысының білім басқармасының қарауынан кейін чемпионаттың өтетін орнын белгілейді.

1.2.2 ҚҰҚЫҚТАР

Чемпионатты қабылдаушы тарап чемпионатты ұйымдастыруға және өткізуге жауапты болады. Ұйымдастырушы Чемпионат басталғанға дейін, Чемпионат кезінде және одан кейін қоғаммен байланыс пен жарықтандыруға жауап береді.

«WorldSkills Shygys – 2023» ұйымдастырушысы промоутер ретінде Чемпионатқа қатысты барлық құқықтарды, соның ішінде барлық коммуникацияларды (БАҚ, маркетинг, қоғаммен байланыс) мақұлдау мен бекітуді сақтайды.

1.2.3 ҚҰНДЫЛЫҚТАР

«WorldSkills Shygys – 2023» - негізгі құндылықтары адалдық, ашықтық, әділдік, серіктестік және инновация болып табылады.

1.2.4 ЧЕМПИОНАТТЫ ҰЙЫМДАСТЫРУ КОМИТЕТІНІҢ ШЕШІМДЕРІ

Чемпионаттың ұйымдастыру комитеті (бұдан әрі-Ұйымдастыру комитеті) осы Қағидаларда әлі көзделмеген құзыреттер бойынша жарыстардың жедел мәселелеріне қатысты кез келген мәселелер бойынша шешімдер қабылдайды.

2 ҚАБЫЛДАУШЫ ТАРАП

2.1 ЧЕМПИОНАТТЫ ҚАБЫЛДАУШЫ ТАРАПТЫҢ МІНДЕТТЕРІ

2.1.1 ИНФРАҚҰРЫЛЫМДЫ ҚАМТАМАСЫЗ ЕТУ

- Қабылдаушы тарап техникалық сипаттамаға және инфрақұрылымдық тізімге сәйкес әрбір құзырет үшін қолайлы конкурстық алаңдар мен жабдықтарды ұсынуға жауапты болады.
- Чемпионатқа екі ай қалғанда колледж сарапшылары Шығыс Қазақстан облысының білім басқармасына инфрақұрылымдық парақ пен Ұйымдастыру комитетінің шешіміне сәйкес пайдаланылатын жабдықтар мен құралдар туралы ақпарат беруі тиіс.
- Чемпионатты ұйымдастырушы техникалық сипаттамаларға, инфрақұрылымдық парақтарға және колледж сарапшылары мен бас сарапшылар ұсынған басқа да ресми құжаттамаға сәйкес барлық жағдайларды, инфрақұрылымды ұсынуға міндетті. Жарыс өтетін орын мен конкурстық алаңдардан басқа, оған мыналар кіреді:
- алаңдарды визуалды безендіру;

- аймақтық чемпионаттан өту кезеңінде кәсіптік бағдарлау қызметін ұйымдастыру.

2.1.2 ЧЕМПИОНАТ БАҒДАРЛАМАСЫ

Шығыс Қазақстан облысының білім басқармасымен бірлесіп, Ұйымдастыру комитеті келісімге сәйкес барлық қатысушыларды орналастыру және тұру туралы қамтитын чемпионаттың жалпы бағдарламасын дайындауы тиіс. Атап айтқанда, ашылу және жабылу рәсімдерін өткізудің нақты рәсімін іс-шара басталардан бір ай бұрын Шығыс Қазақстан облысының білім басқармасы мен Ұйымдастыру комитеті бекітуі тиіс.

2.1.3 АККРЕДИТТЕУ ПАКЕТТЕРІ

Чемпионат басталардан 5 ай бұрын, Ұйымдастыру комитеті Шығыс Қазақстан облысының оқу орындарын тапсырмалар мен инфрақұрылымдық парақтар қалыптастырылатын аймақтық форсайт-семинар өткізу туралы хабардар етеді.

2.2 «WORLD SKILLS SHYGYS 2023» ЖӘНЕ ҚАТЫСУШЫ ҰЙЫМДАРДЫҢ МІНДЕТТЕРІ

2.2.1 ТІРКЕУ

Чемпионатқа тіркелу төрт кезеңде жүзеге асырылады.

1 КЕЗЕҢ-АЛДЫН АЛА ТІРКЕЛУ

Қатысушы ұйымдар чемпионат басталардан 5 ай бұрын құзыреттер саны мен оқу орындарының санын анықтау үшін алдын ала өтінім жібереді. Алдын ала тіркелу мерзімі Чемпионат өткізілгенге дейін 5 айды құрайды. Қатысушы өзінің қатысатын құзыреті бойынша тіркелуі тиіс.

2 КЕЗЕҢ-АЛДЫН АЛА ТІРКЕУДІ ЖАҢАРТУ

Алдын ала тіркеу кезеңі аяқталғаннан кейін, чемпионат басталғанға дейін 4 ай бұрын, әрбір құзырет үшін орындардың ең көп саны қазіргі уақытта тіркелген қатысушылар санының негізінде белгіленетін болады. Қатысушылар өздерінің тіркеу деректерін алдын-ала тіркеу кезеңінде соңғы тіркеуге дейін жаңарта алады (3 кезең).

3 КЕЗЕҢ-СОҢҒЫ ТІРКЕУ

Чемпионат басталардан 3 ай бұрын қатысушы ұйымдар өздері қатысатын құзыреттерге тіркелуді аяқтауы керек. Ұйымдастыру комитетінің рұқсатынсыз қосымша өзгерістер енгізуге болмайды.

Егер ресми құзыреттерге қатысу үшін түпкілікті тіркеу сәтінде қатысу үшін 5 конкурсант немесе 5 команда тіркелмесе, онда қабылдаушы тарап осы Құзыретті бағдарламадан алып тастау құқығын өзіне қалдырады.

4 КЕЗЕҢ-ҚАТЫСУШЫЛАР ТУРАЛЫ ҚОСЫМША АҚПАРАТТЫ ТІРКЕУ

Әрбір қатысушы ұйым толық аты-жөнін, электрондық пошта, мекенжайын, қатысушының фотосуретін, жеке куәлігінің фотосуретін (екі жағын) ұсынуы керек. Бұл ақпарат чемпионаттың қабылдаушы тарапына қажет.

Сарапшылар туралы ақпарат чемпионат басталғанға дейін кемінде 5 ай бұрын берілуі керек (жарыстарды әзірлеуге және дайындауға қатысуды қамтамасыз ету үшін, мысалы, пікірталас форумдары үшін)

Қатысушы, топ жетекшісі, ресми өкіл және ресми бақылаушы чемпионат басталғанға дейін кемінде екі ай бұрын ұсынылуы керек. Бұл талапты орындамау қатысушы туралы ақпарат баспа материалдары мен белгілерге енгізілмейтінін білдіреді. Қатысушы аймақтар қатысушылардың аттарының дұрыс жазылуын, пішімделуін, бас әріптерін жіберуге тікелей жауапты болады.

ЧЕМПИОНАТТЫ БАСҚАРУ

3.1 ЖАЛПЫ

Шығыс Қазақстан облысының білім басқармасы мен Ұйымдастыру комитеті «WorldSkills Shygys – 2023» іс-шарасын өтуіне басқаруға жауапты.

3.2 ЧЕМПИОНАТТЫ БАСҚАРУ КОМАНДАСЫ (ӨКІМШІЛІК)

Шығыс Қазақстан облысының білім басқармасының, Шығыс Қазақстан облысының кәсіптік білім беру орталығының өкілдерінен, сондай-ақ оқу орындарының басшыларынан тұратын чемпионаттың ұйымдастыру комитеті чемпионатты басқару жөніндегі команда құрады және чемпионаттың жалпы регламенттерінің сақталуын қадағалайды.

3.3. ҚҰЗЫРЕТТЕР БОЙЫНША ЖАРЫСТАРДЫ БАСҚАРУ

3.3.1 ҰЙЫМДАСТЫРУ КОМИТЕТІНІҢ ДИРЕКЦИЯСЫ (ТЕХНИКАЛЫҚ КОМАНДА)

Ұйымдастыру комитетінің төрағасы мен Төрағасының орынбасары жарыстарды жедел басқарудың барлық аспектілері үшін жауап береді.

3.3.2 НАҚТЫ ҚҰЗЫРЕТТІЛІК БОЙЫНША ЖАРЫС ӨТКІЗУ БАСҚАРМАСЫ-ҚҰЗЫРЕТТІ БАСҚАРУ ЖӨНІНДЕГІ КОМАНДА

Құзыреті бойынша ұйымдастыру комитеті бас сарапшыдан және құзыреті бойынша бас сарапшының орынбасарынан тұрады және жалпы регламенттердің орындалуын қадағалайтын құзыретті басқару жөніндегі команда құрады.

3.3.3 БАС САРАПШЫНЫҢ РӨЛІ

Бас сарапшының рөлі әрбір нақты Құзыретті басқару үшін өте маңызды, өйткені ол жарыстың техникалық аспектілерін жоспарлау және басқару бойынша толық жауапкершілік пен өкілеттіктерге ие. Атап айтқанда, бас сарапшы әрбір қатысушыға жарыс өткізу кезеңінде ең жақсы жұмысты орындауға қол жеткізуге мүмкіндік беретін бәсекелестік ортаны құруды қамтамасыз етеді. Процедуралар адалдық, ашықтық, әділдік, серіктестік және инновацияға қатысты «Worldskills» әлемдік қауіпсіздік стандарттарына сәйкес келуі керек.

3.3.4 БАС САРАПШЫНЫҢ ОРЫНБАСАРЫ РӨЛІ

Бас сарапшының орынбасарының рөлі Бас сарапшыны қолдау және Бас сарапшы тағайындаған міндеттерді орындау болып табылады.

3.3.5 ТӘУЕЛСІЗ САРАПШЫНЫҢ РӨЛІ

Тәуелсіз сарапшылар-бағаланатын құзыреттілік бойынша жеткілікті кәсіби білімі, іскерлігі мен дағдылары бар адамдар, колледж өкілдері, бірақ бағалау рәсіміне жіберілмейді.

4 БАЙЛАНЫС (МАРКЕТИНГ, БАҚ ЖӘНЕ ҚОҒАММЕН БАЙЛАНЫС

4.1 ҚАБЫЛДАУШЫ ТАРАПТЫҢ ҰЙЫМДАСТЫРУ КОМИТЕТІ

Қабылдаушы Тараптың ұйымдастыру комитеті жергілікті және республикалық БАҚ-қа ақпарат беруге жауапты болады. Барлық құжаттарда ұсынылған нұсқауларға сәйкес жарысты ұйымдастырушыға және «WorldSkills Shygys – 2023» сілтемесі болуы керек. Барлық құжаттар шығарылғанға дейін «Worldskills Shygys – 2023» мақұлдауы керек.

4.2 ДАЙЫНДЫҚ ТУРАЛЫ АҚПАРАТ

Қабылдаушы Тараптың ұйымдастыру комитеті чемпионат алдында қабылдаушы Тараптың чемпионатын, білім беру жүйесін, өнеркәсібі мен мәдениетін дайындау туралы тұрақты егжей-тегжейлі ақпарат беруі керек.

5 САПА КЕШІЛДІГІ

5.1 САПА КЕШІЛДІГІ

Сапаны қамтамасыз ету жөніндегі құжаттар пакеті бас сарапшыларға беріледі. Сапаны қамтамасыз ету жөніндегі құжаттар топтамасын ұйымдастыру комитетінің төрағасы мен Төрағасының орынбасары мыналар үшін жауапкершілікті үйлестіру үшін белгілейді:

- байқауға қатысушылар мен топ жетекшілері;
- денсаулық, қауіпсіздік және қоршаған орта;
- ресурстарды үнемдеу.

5.2 ҚАУІПСІЗДІК ТЕХНИКАСЫ, ДЕНСАУЛЫҚ ЖӘНЕ ҚОРШАҒАН ОРТАНЫ ҚОРҒАУ

Қауіпсіздік техникасы, денсаулық сақтау және қоршаған ортаны қорғау саласындағы аудит жөніндегі топтың сұрау салуы бойынша сапаны тексеру жүргізіледі.

6 ҚҰЗЫРЕТТЕР

6.1 ЖАРЫСТАР ҮШІН ҚҰЗЫРЕТТЕРДІ ТАҢДАУ

Чемпионаттағы құзыреттердің жалпы саны 6.2 және 6.3-тармақтарда принциптер мен процестерді қолдану арқылы анықталады. Құзыреттердің «Worldskills Shygys 2023» пайымы мен миссиясын көрсететініне көз жеткізу үшін құзырет бүкіл Қазақстан экономикасы үшін қажеттілікті білдіруге тиіс.

«Worldskills Shygys 2023» конкурсында өткізілетін құзыреттердің нақты саны құзыреттер бойынша жарысқа қажетті қолжетімді кеңістікке және бір құзыретке қатысушылардың санына байланысты болады. Сондықтан құзыреттерді таңдау қол жетімді кеңістікке байланысты басымдықтың кему ретімен тізім бойынша анықталады. «Worldskills Shygys 2023» чемпионаты үшін құзыреттерді таңдауды алдын ала тіркеу соңында ұйымдастыру комитетінің төрағасы, төрағаның орынбасары және ұйымдастыру комитеті жүргізеді. Алдын ала тіркелу чемпионаттың ашылу салтанатына 5 күнтізбелік ай қалғанда басталады.

6.1.1. ПРЕЗЕНТАЦИЯ ҚҰЗЫРЕТТЕРІ

Оқу орындары Шығыс Қазақстан облысының білім басқармасының мақұлдауымен өз есебінен ілгерілету үшін басқа да құзыреттерді ұсына алады. Олар презентация құзыреті ретінде белгіленуі керек. Олар конкурс ережелеріне сәйкес келмейді және ресми түрде бағаланбауы керек. Медальдар мен қатысу туралы куәліктер ұйымдастыру комитетінің қалауы бойынша берілуі мүмкін. Бұл марапаттар «WorldSkills Shygys – 2023» ресми медальдары, куәліктері және сертификаттары болып табылмайды және олармен байланысты нәтижелер «WorldSkills Shygys – 2023» ресми марапаттар тізіміне енгізілмейді.

Ұйымдастыру комитеті презентациялық құзыреттерге қатысу үшін өзге облыстардың өкілдерін шақыра алады.

6.2 ҚҰЗЫРЕТТЕРДІ ҚАБЫЛДАУ

6.2.1 САЛАЛАР АРАСЫНДАҒЫ ТЕҢГЕРІМ

Worldskills Қазақстан экономикасындағы мынадай салаларды көрсететін құзыреттер теңгеріміне қол жеткізуге және қолдауға ұмтылады:

- Құрылыс және құрылыс технологиясы
- Шығармашылық өнер және сән;
- Ақпараттық-коммуникациялық технологиялар;
- Өндірістік және инженерлік технологиялар;
- Ауыл шаруашылығы;

- Ішкі туризм және қонақжайлылық саласы;
- Әлеуметтік және жеке қызметтер;
- Көлік және логистика.

6.2.2 ҚҰЗЫРЕТТЕРДІҢ ӘРТҮРЛІЛІГІ

«Worldskills Shygys-2023» тиісті түрде көрсететін сегіз сектордың әрқайсысында құзыреттілік бойынша жарыстардың қосымша ауқымын әзірлеуге тырысады:

- бәсекеге қабілеттілік пен экономикалық табысқа қажетті заманауи құзыреттер;
- сауатты қоғамда қажетті АКТ (ақпараттық-коммуникациялық технологиялар) және инновациялар саласындағы құзыреттер;
- шығармашылықты, бастамаларды және мәселелерді шешуді, топтық жұмысты және т. б. қоса алғанда, жұмысқа қажетті әлеуметтік және коммуникациялық құзыреттер;
- маңызды дәстүрді немесе мәдени мұраны көрсететін құзыреттер.

6.2.3 ҚҰЗЫРЕТТІЛІККЕ ШОЛУ

Құзыреттер бойынша барлық жарыстар «Worldskills Shygys 2023» үздіксіз аудиті шеңберінде тексеруден өтеді (іс жүзінде сыртқы аудитке ұшырайды және өзектілігіне, озық тәжірибесіне және Қазақстандық салалық стандарттарға тексеріледі). Бұл чемпионатты жақсы тәжірибенің әмбебап принциптерімен байланыстыруға мүмкіндік береді және жарыстың нақты қажеттіліктерін анықтайды.

Бағалаудың ықтимал нұсқалары және бағалау процедурасын индустрия мен бизнес ең көп іздейтін кәсіби тиімділікті анықтап, көтермелеу үшін үнемі түзету қажеттілігі қарастырылады.

Бағалау жөніндегі кеңесші мен ұйымдастыру комитеті тағайындаған осы құзырет бойынша жарыстар туралы ережеде көрсетілген басымдықтарға сәйкес барлық құзыреттер әр чемпионаттан кейін қайта қаралады деп болжанады.

6.3 ЖАҢА ҚҰЗЫРЕТТІ ЕНГІЗУ

«Worldskills Shygys» әр чемпионатта демонстрация ретінде жаңа құзыреттерді енгізуге шақырады. Дегенмен, барлық демонстрациялық құзыреттер құзыреттіліктің көрсеткіштері мен негіздемесін, сондай-ақ қазақстандық және әлемдік экономика үшін маңыздылығын қамтуы тиіс. Сегіз салада тепе-теңдікті қамтамасыз ете алатын құзыреттерге басымдық беріледі.

6.4 ҚҰЗЫРЕТТІ АЛЫП ТАСТАУ

Құзыреттілік мәртебесі алдын-ала тіркеуден келесі алдын-ала тіркеуге дейін қолданылады.

Төмендегі кестеде қолданыстағы құзыреттілік мәртебесіне байланысты жасалатын әрекеттер және ол алдын-ала тіркелу кезінде де, нақты жарыста да қандай қатысуға болатындығы көрсетілген.

«Назарға алынды» мәртебесі бар құзырет - бұл алдыңғы «Worldskills Shygys» конкурсында қатысушылардың санының өлшемшарттарын бұрын қанағаттандырмаған құзырет.

6.4.1 РЕСМИ ҚҰЗЫРЕТІ

Егер құзыреттілік бойынша жарыс бірнеше жарыстың ресми жарысы ретінде белгіленсе, онда кемінде 5 қатысушы (команда) алдын ала тіркелуден өтуі тиіс.

6.4.2 КОМАНДАЛЫҚ ҚҰЗЫРЕТТЕР

Кейбір құзыреттер байқауға қатысушылардың командалық қатысуын білдіреді. Мұндай командалар екі сайыскерден тұруы керек. Қатысушылар өз командасын толығымен тіркеу керек.

7 РЕСУРСТАРДЫ ҮНЕМДЕУ

7.1 САЯСАТ ЖӘНЕ РӘСІМДЕР

Чемпионатқа байланысты барлық іс-шаралар «Worldskills» саясатына немесе тұрақты даму саясатына сәйкес жүзеге асырылады, онда бес R тұрақтылығының негізгі принциптері бекітілген (ағылшын тілінде re-префиксі «қайтадан», «қайта» мағынасында қолданылады) Reduce-қысқарту, Recycle-қайта өңдеу, Reuse-қайта пайдалану, Reformat - қайта пішімдеу, Regenerate-қалпына келтіру.

7.2 КОНКУРСТЫ ҰЙЫМДАСТЫРУШЫЛАРДЫҢ МІНДЕТТЕРІ

Конкурсты ұйымдастырушы инфрақұрылымды сатып алуда тұрақтылықтың негізгі қағидаттарын іске асыруға, жарыстар өткізілетін орынды және орналастыру пакеттерін таңдауға жауапты болады.

7.3 САРАПШЫНЫҢ МІНДЕТТЕРІ

Сарапшылар орнықты даму қағидаттарына сәйкес құзыреттер бойынша жарыстарды жоспарлауға және өткізуге, жарыстар шеңберінде барлық талаптарға жауап беретін конкурстық тапсырманы және қажетті инфрақұрылымды әзірлеуге жауапты болады.

8 АККРЕДИТТЕЛГЕН ҚАТЫСУШЫЛАР

8.1 БАЙҚАУҒА ҚАТЫСУШЫЛАР

8.1.1 ҚАТЫСУШЫЛАРДЫҢ САНЫ

Әрбір оқу орнының әрбір құзыреті бойынша бір конкурсантты немесе команданы енгізуге құқығы бар. (Оқу орнынан құзыреті бойынша конкурсанттар санын ұлғайту құқығы ұйымдастыру комитетінде қалады)

8.1.2 ЖАС ШЕКТЕУІ

Байқауға қатысушылар чемпионат өтетін жылы 22 жастан аспауы керек. Кез-келген ерекшеліктерді алдымен сарапшылар, сондай-ақ чемпионаттың ұйымдастыру комитеті келісуі керек.

8.1.3 БІР ҚАТЫСУШЫ-БІР ҚҰЗЫРЕТ

Байқауға қатысушылар «Worldskills Shygy – 2023» жарыстарына тек бір құзырет бойынша қатыса алады. Алдыңғы ұлттық чемпионаттардың жеңімпаздары мен жүлдегерлері өзге құзыреті бойынша аймақтық чемпионатқа қатыса алады. Аймақтық чемпионатқа қатысушы шектеусіз (жасынан басқа) қатысуға құқылы.

8.1.4 ҚҰҚЫҚТАРЫ МЕН МІНДЕТТЕРІ

ЧЕМПИОНАТ АЛДЫНДА

Команда көшбасшысы (оқу орнының өкілі) компатриот-сарапшыларға мынадай мәліметтерді ұсынуға жауапты болады:

- Техникалық сипаттама және инфрақұрылым парағы;
- Чемпионат Ережелері;
- Этика кодексі;
- Денсаулық сақтау, қауіпсіздік және қоршаған ортаны қорғау құжаттары;
- Чемпионатқа дейін таралатын конкурстық тапсырмалар (яғни, басталуына 1-3 ай қалғанда);
- Қажет болуы мүмкін кез келген қосымша құралдарға және/немесе кез келген жабдыққа немесе материалға (материалдарға) нұсқау;
- Қазақстан Республикасының мәдениеті, әдет-ғұрыптары мен заңдары;

- Оқу орнының Туы, чемпионаттың ашылу және жабылу салтанатына арналған бірыңғай нысан, сондай-ақ жанкүйерлер мен қатысушылар арасында оқу орны мен «Worldskills Shygyys 2023» қозғалысының элементтері бар атрибутика.

ЧЕМПИОНАТТА

Конкурсқа қатысушылар конкурстық тапсырма туралы толық ақпарат алуы тиіс. Бұл ақпарат орыс және қазақ тілдерінде, «Worldskills Shygyys – 2023» ресми тілінде ұсынылуы тиіс. Дегенмен, қатысушы ұйымдар пайдаланылған тіл оның қатысушысы үшін проблемаға айналмауы үшін жауап береді. Қатысушы қатысты ақпаратты жақсы түсінгеніне көз жеткізу керек:

- қорытынды бағалау нысанын қоса алғанда, бағалау критерийлері туралы ақпарат, бірақ түпкілікті егжей-тегжейлі бағалау нысандары емес;

- пайдаланылуы мүмкін немесе пайдаланылмайтын көмекші материалдар мен құралдар туралы толық ақпарат (мысалы: үлгілер, сызбалар / басып шығарулар, үлгілер, сенсорлар және т. б.);

Байқауға қатысушылар чемпионатты ұйымдастыру туралы толық ақпарат алуы керек, соның ішінде:

- Ережелерді сақтамаудан туындайтын шараларды қоса алғанда, денсаулық сақтау, қауіпсіздік және қоршаған ортаны қорғау туралы келісім;

- Түскі үзілістер мен жобаның / модульдің орындалу уақыты көрсетілген жарыс кестелері;

- Конкурстық алаңға кіру және шығу уақытын, сондай-ақ кірулер мен шығуларға рұқсат етілуі мүмкін жағдайларды реттейтін ережелер туралы ақпарат;

- Жабдықты қашан және қалай тексеруге болатындығы туралы ақпарат;

- Осы чемпионат ережелері мен этика кодексін бұзу нәтижесінде туындауы мүмкін санкциялардың сипаты мен көлемі туралы ақпарат.

Байқауға қатысушыларға хабарлау керек:

- Қабылдаушы аймақтың қауіпсіздік ережелеріне сәйкес енгізетін барлық құралдарды, машиналарды, аспаптарды және қосалқы материалдарды қауіпсіз пайдалану туралы;

- Чемпионат басталар алдында сарапшылар техникалық сипаттамаға сәйкес тыйым салынған материалдарды, құралдарды немесе жабдықты тексереді;

- Күнделікті құралдар жинағын тексеру барлық жарыстарда өтеді.

8.1.5 ТАНЫСУ

Чемпионат басталғанға дейін байқауға қатысушылардың жұмыс орындарын дайындау, құралдар мен материалдарды тексеру және дайындау үшін кем дегенде 5 немесе ең көбі 8 сағат болады. Осы ережеден кез-келген ерекшеліктерді чемпионатты ұйымдастыру комитетінің төрағасы мен Төрағасының Орынбасары үш айдан кешіктірмей мақұлдауы керек.

Сарапшылар мен сайт менеджерлерінің басшылығымен қатысушыларға қауіпсіздік ережелерімен, жабдықтармен, құралдармен, материалдармен және процестермен танысуға, сондай-ақ чемпионатта қолданылатын жабдықтар мен материалдармен тәжірибе жасауға уақыт пен мүмкіндік болады.

Байқауға қатысушылар сұрақтар қоюға құқылы. Процестер ерекше қиын болған жағдайларда тәжірибеші маман процесті көрсетуі керек және қатысушыларға тәжірибе жасауға мүмкіндік берілуі керек. Осы танысу кезеңінің соңында қатысушылар танысу туралы келісімге қол қою арқылы бәрімен таныс екендіктерін растауы керек.

8.1.6 ӨЛШЕУ ҚҰРАЛДАРЫН ТЕКСЕРУ

Қателерді болдырмау үшін өлшеу құралдарын ұйымдастырушылардағы мәліметтермен салыстыру қажет.

8.1.7 ДЕРБЕС ДЕРЕКТЕР ЖӘНЕ ТІЛДІК АРТЫҚШЫЛЫҚ

Байқауға қатысушылар жеке басын және туған күнін растау үшін төлқұжаттарын/жеке куәліктерін ұсынуы керек.

БАЙҚАУ КЕЗІНДЕ

8.1.8 ЖҰМЫСТЫ БАСТАУ ЖӘНЕ АЯҚТАУ

Байқауға қатысушы бас сарапшының жұмысты бастау немесе аяқтау туралы бұйрық беруін күтуі керек.

8.1.9 КОНКУРСАНТТАРМЕН БАЙЛАНЫС

Конкурсқа қатысушылар мен Компатриот Сарапшылар жарыс ресми түрде өтетін уақыттан басқа кез келген уақытта сөйлесе алады. Түскі үзіліс кезінде ашық байланысқа рұқсат етіледі.

Жоғарыда айтылғандардан ерекшелік құзыреттер бойынша жарыстар болып табылады, онда чемпионатқа қатысушылар конкурстық алаңдардың аумағында түскі ас ішкен кезде ақауларды іздеу жүргізіледі.

Сарапшы-компатриотпен ешқандай байланыс жарыс кезінде сарапшы-компатриот емес сарапшының қатысуынсыз бола алмайды. Бас сарапшының рұқсатынсыз жарыс кезінде басқа қатысушылармен немесе қонақтармен байланыс болмайды.

Компатриот сарапшылар мен конкурсанттар арасындағы ресми байланыс үшін (коммуникациялық байланыс) күн сайын таңертең және әр кеш сайын 15-30 минут кесте бойынша болуы керек. Қаламдар, қағаздар, ұялы телефондар немесе электрондық құрылғылар сияқты ақпаратты жазу немесе бөлісу үшін кез келген жабдықты пайдалануға тыйым салынады.

8.1.10 АУРУ НЕМЕСЕ ЖАЗАТАЙЫМ ОҚИҒА

Конкурсқа қатысушы команданың бас сарапшысы мен көшбасшысы және сарапшы-компатриотқа кез келген конкурсқа қатысушы ауырып қалса немесе жазатайым оқиға орын алса, дереу хабарлау қажет. Құзыретті басқару тобы сайыскерге уақыт жоғала ма, жоқ па, соны шешеді. Егер конкурсқа қатысушы ауруға немесе жазатайым оқиғаға байланысты алаңнан кетуі керек болса, орындалған кез келген жұмыс үшін белгілер беріледі. Конкурсқа қатысушының оралуын және жоғалған уақытты алуға рұқсатты жеңілдету үшін барлық күш-жігер жұмсалады. Бұл жазатайым оқиғалар мен тайм-ауттардың уақытша нысандарында жазылуы керек.

8.1.11 ТӘРТІПТІК ШАРАЛАР

Арам мінез-құлық үшін айыпталған, ережелерді және нұсқауларды орындаудан бас тартқан қатысушылар немесе олардың мінез-құлқымен чемпионатты өткізудің тиісті тәртібіне нұқсан келтіретіндер проблемаларды шешу және дауларды реттеу рәсімдеріне жатады.

8.1.12 ДЕНСАУЛЫҚ САҚТАУ, ҚАУІПСІЗДІК ЖӘНЕ ҚОРШАҒАН ОРТАНЫ ҚОРҒАУ

Конкурсанттың қауіпсіздік нұсқауларын немесе нұсқауларын сақтамауы қауіпсіздік шараларын сақтамауға қатысты ұпайлардың жоғалуына әкелуі мүмкін. Үздіксіз қауіпті тәжірибе қатысушылардың чемпионаттан уақытша немесе біржола шеттетілуіне әкелуі мүмкін.

8.1.13 КОНКУРСТЫҚ ТАПСЫРМАҒА ШОЛУ ЖӘНЕ КОНКУРСТЫҚ ТАПСЫРМАҒА АРНАЛҒАН НЫСАНДЫ ТОЛТЫРУ

Конкурс басталар алдында сарапшылар конкурсқа қатысушыларға конкурстық тапсырма және қорытынды бағалау нысанын беруі тиіс. Осы материалдарды оқып, сұрақтар қоюға жарыстың нақты уақытынан тыс уақытта кем дегенде бір сағат уақыт беріледі. Егер конкурстық тапсырма модульдік болса, онда сарапшылар конкурсқа қатысушыларға әр модульдің алдында конкурстық тапсырма мен нысанды ұсынуы керек. Бұл жағдайда ақпаратты зерттеудің ең аз уақыты - 15 минут, оны әр модуль басталғанға дейін жарыстың нақты уақытына қосуға болмайды.

ЧЕМПИОНАТТАН KEЙІН

8.1.14 ПІКІР ЖӘНЕ ТӘЖІРИБЕ АЛМАСУ

Жарыс аяқталғаннан кейін конкурсқа қатысушыларға басқа конкурсанттармен және сарапшылармен пікір алмасу және тәжірибе алмасу үшін бір сағат беріледі.

8.1.15 ҚАПТАМА

Бас сарапшы құралдар мен жабдықтарды орауға қатысты нұсқаулар береді. Материалдар, құралдар мен жабдықтарды қоса алғанда, конкурстық алаң ұқыпты және жинақы болуы тиіс. Осы кезеңде қауіпсіздік, денсаулық сақтау және қоршаған ортаны қорғау стандарттарына қатаң ұстануды сақтау қажет.

8.1.16 САҚ БОЛУ МІНДЕТІ

Әрбір қатысушыға мыналарға кепілдік беріледі:

- Танысу уақыты;
- Жарыс кестесі;
- Конкурстық тапсырма бойынша жазбаша нұсқаулықтар орыс және қазақ тілдерінде;
- Конкурстық тапсырманы бағалау нысаны;
- Қауіпсіздік, денсаулық және қоршаған ортаны қорғау туралы келісім;
- Этика кодексі;
- Қатысушылардың қарым-қатынас құралы;
- Кез келген уақытта олардың топ жетекшісіне қол жеткізіңіз.

8.1.17 АДАЛДЫҚ, ӘДІЛДІК ЖӘНЕ АШЫҚТЫҚ

Байқауға қатысушылар келесілерді ескере отырып, чемпионат барысында адалдыққа, әділдікке және ашықтыққа құқылы:

- анық және бір мәнді жазбаша нұсқаулар;
- қатысушылардың ешқайсысы оған артықшылық бере алатын әділетсіз көмек немесе кез келген араласуды алмайды;
- бірде-бір қатысушыға немесе қатысушылар тобына конкурстық тапсырма туралы алдын ала берілген ақпарат түрінде қалғандарынан артықшылық берілмейді;
- бағалау схемалары бірдей болуы керек және белгілі бір қатысушыға артықшылық бермеуі керек;
- техникалық сипаттамада және инфрақұрылымда көрсетілген барлық қажетті жабдықтар мен материалдардың болуы;
- барлық қатысушылардың тапсырманы орындауын қамтамасыз ету үшін қажетті сарапшылар мен шенеуніктердің көмегі бірдей болуы керек және кез келген қатысушыға ешқандай артықшылық бермеуі керек;
- конкурсқа қатысушыларға конкурстық тапсырманы орындауға кедергі келтіруі немесе көмектесуі мүмкін шенеуніктердің немесе көрермендердің араласуына тыйым салынады;

- чемпионаттың аккредиттелген қызметкерлері жоғарыда аталған адалдық, әділдік және ашықтық қағидаттарының сақталуын қамтамасыз етуі тиіс.

8.2 КОМАНДА ЖЕТЕКШІСІ

8.2.1 АНЫҚТАМА

Команда көшбасшылары-бұл чемпионат кезінде қатысушылармен байланыс орнатуға арналған оқу орындарының өкілдері.

8.2.2 САНЫ

Әр колледжде / университетте бір команда жетекшісі болуы мүмкін.

8.2.3 ҚОЛ ЖЕТКІЗУ

Жарыс кезінде команда жетекшілері өз қатысушыларына шексіз қол жеткізе алады, бірақ техникалық ақпарат немесе конкурстық тапсырманың мүмкін шешімімен алмасуға тыйым салынады. Олар сондай-ақ өз қатысушыларын себепсіз мазаламауы керек.

8.2.4 ЖАЗАТАЙЫМ ОҚИҒА / АУРУ

Команда жетекшісіне оның командасының кез-келген қатысушысына байланысты жазатайым оқиға немесе ауру туралы дереу хабарлау керек. Содан кейін команда жетекшісі мен сарапшы компатриот чемпионатты ұйымдастырушыларға хабарлауы керек.

8.3 САРАПШЫ

8.3.1 АНЫҚТАМА

Құзыреті бойынша жарыста өзінің колледжі атынан өкілдік ететін және осы құзыретінде тәжірибесі немесе біліктілігі бар адам.

8.3.2 БІЛІКТІЛІК ЖӘНЕ ТӘЖІРИБЕ

Сарапшылар керек:

- аккредиттелген құзыреттілікте дәлелденген өндірістік, практикалық тәжірибесі бар ресми және танылған біліктілікке ие болыңыз;
- Байқауда сарапшы ретінде танылу;
- тиісті ағымдағы конкурстық тәжірибеге, сондай-ақ бағалау және төрешілік тәжірибесіне ие болыңыз;
- жарыс ережелерін, техникалық сипаттаманы және басқа да ресми Чемпионат құжаттамасын білу және сақтау.

8.3.3 ЖЕКЕ ҚАСИЕТТЕР ЖӘНЕ ЭТИКАЛЫҚ КРИТЕРИЙЛЕР

Сарапшылар мүмкіндігінше адал болуы керек. Олар адал, объективті және әділ болуы керек, қажет болған жағдайда басқалармен ынтымақтастыққа дайын болуы керек.

8.3.4 ТАҒАЙЫНДАУ ЖӘНЕ АККРЕДИТТЕУ

Әрбір колледж/университет өзі тіркелген құзыреттілік бойынша әр жарысқа бір сарапшы тағайындай алады. Егер құзыретті басқару жөніндегі команда сарапшының қатысуына ішінара немесе даярлау мен бағалаудың барлық кезеңдерінде санкция бермесе, онда сарапшыға тек конкурстық алаң ішіндегі жарыстардың барысын байқауға рұқсат етіледі.

8.3.5 ЧЕМПИОНАТ БАСТАЛҒАНҒА ДЕЙІНГІ МІНДЕТТЕР:

Чемпионатқа келгенге дейін сарапшы:

- жарыс ережелерін, олардың техникалық сипаттамасын және басқа да ресми құжаттаманы зерттеу;
- қажет болған жағдайда техникалық сипаттамада көрсетілгендей конкурстық тапсырма немесе модуль (модульдер) жасау;

- техникалық сипаттаманы жаңарту бойынша ұсыныстар дайындаңыз;
- Чемпионат ережелеріне, құзыреттіліктің техникалық сипаттамасына және басқа да ресми құжаттарға сәйкес Чемпионат басталғанға дейін қажетті ақпаратты толтырыңыз.

ЧЕМПИОНАТ КЕЗІНДЕ:

- жарысты бастамас бұрын сарапшылар бас сарапшыға және оның орынбасарына Конкурстық тапсырманың егжей-тегжейін, әрбір көмекші критерий бойынша бағалау үшін қолданылатын кіші критерийлердің аспектілерін нақтылауға көмектеседі;
 - техникалық сипаттаманы жаңарту (бас сарапшының орынбасарымен бірге чемпионат бәсекелестігін дамыту бойынша арнайы өкілеттіктері бар сарапшы үйлестіреді);
 - қажет болған жағдайда техникалық сипаттамада көрсетілгендей ұсынылған конкурстық тапсырманы немесе модульді (модульдерді) жасау;
 - Конкурстық тапсырманың құпиялылығын қорғау;
 - чемпионаттың өзінде Конкурстық тапсырмаға өзгерістер енгізу қажет болған жағдайда, яғни тапсырмаларды бөлу үшін 30% өзгеріс;
 - жарыс ережелерін сақтау;
 - нұсқауларды орындау арқылы конкурстық тапсырманы объективті және әділ бағалаңыз;
 - барлық қатысушылардың қауіпсіздік, денсаулық және қоршаған ортаны қорғау ережелерін білуін қамтамасыз ету және кейіннен Чемпионат бойы осы ережелерді қатаң сақтауды қамтамасыз ету.

8.3.6 АСПАПТЫҚ ЖӘШІКТЕРДІ ТЕКСЕРУ

Конкурстық тапсырманы орындау үшін ұсынылатын және қолданылатын құралдар қораптарының мөлшері мен салмағына алдын-ала шектеулер болуы мүмкін.

Күн сайын сарапшылар тобы барлық құралдар жәшіктерінің мазмұнын мұқият зерттейді. Бұл тексеру сайыскерге әділетсіз артықшылық бере алатын кез келген табылған заттардың тәркіленуін қамтамасыз етеді. Қатысушы құралдар жинағын тексеру кезінде қатысуы керек. Бас сарапшы мен серіктес сарапшы кез келген күдікті немесе кез келген рұқсат етілмеген жабдық туралы дереу хабардар болуы керек. Содан кейін сарапшы-компатриот пен қатысушыға егжей-тегжейлі немесе түсініктеме беру ұсынылады. Ешқандай жағдайда сарапшылар конкурсқа қатысушының жабдықтарымен айла – шарғы жасамауы керек-қажет болған жағдайда тексеру конкурсқа қатысушының, оның тарапынан сарапшының және басқа сарапшының қатысуымен жүргізілуі керек. Техникалық сипаттамада көрсетілген арнайы құралдарға рұқсат етіледі. Келесі чемпионатта пайдалану үшін тізімге жаңа құралдарды қосуға болады.

Дәл осы Ережелер ІТ-бағдарлау құзыреттілігінің бағдарламалық жасақтамасына қолданылады.

8.3.7 ЧЕМПИОНАТТЫ ӨТКІЗУ

Сарапшылар чемпионатты дайындауға және өткізуге, сондай-ақ қажеттілік бойынша келесі жарысқа арналған конкурстық тапсырмаларды әзірлеуге және іріктеуге белсенді қатысуы тиіс.

8.3.8 ҚҰПИЯЛЫЛЫҚ

Сарапшыларға Конкурстық тапсырма туралы қандай да бір ақпаратты қазылар алқасымен келісілген жағдайларды қоспағанда, конкурсқа қатысушыға немесе кез келген басқа адамға беруге рұқсат етілмейді. Тиісті техникалық сипаттамалар, Конкурстық тапсырмаға қойылатын талаптар және Ережелердің осы бөлімінде сипатталған міндеттер тізімі сарапшылар үшін міндетті болып табылады.

8.3.9 КОНКУРСАНТ-КОМПАТРИОТПЕН БАЙЛАНЫС

Конкурсқа қатысушы және сарапшы компатриот конкурстан тыс уақытта, соның ішінде түскі ас, кештер және т.б. арқылы сөйлесе алады. Алайда, жарыс кезінде сарапшы мен оның қатысушысы арасындағы байланыс ерекше жағдайда болуы мүмкін, бірақ олардың қарым-қатынасын бақылауға келіскен компатриот емес сарапшының қатысуымен ғана.

Ақауларды іздеу конкурстық тапсырманың немесе модульдің бөлігі болып табылатын жағдайларда, түскі ас конкурсқа қатысушыларға тікелей конкурстық алаңдардың аумағында беріледі, бұл ретте конкурсқа қатысушыларға сарапшы-компатриотпен сөйлесуге тыйым салынады.

Чемпионат кезінде компатриот сарапшылар мен конкурсанттар арасындағы ресми қарым-қатынас уақыты (15-30 минут) күн сайын таңертең және кешке кесте бойынша болуы керек.

Осы қарым-қатынас уақытында конкурстық тапсырманы орындауға көмек алу немесе көрсету үшін Тараптардың кез келгенінің жазбалары (қолмен немесе электронды түрде), сызбалары немесе құжаттары пайдаланылмауы тиіс.

Жарыс басталғанға дейін қазылар алқасымен келісілген жағдайларды қоспағанда, сарапшыларға конкурсқа қатысушыға Конкурстық тапсырманы түсіндіруге көмек көрсетуге рұқсат етілмейді. Егер қандай да бір сұрақтар туындаса, онда шешімді Ұйымдастыру комитеті қабылдайды.

8.3.10 АДАЛДЫҚ, ӘДІЛДІК ЖӘНЕ АШЫҚТЫҚ ҚАҒИДАТТАРЫН САҚТАУ ЖӨНІНДЕГІ МІНДЕТТЕМЕЛЕР

Сарапшылар 8.1.16 және 8.1.17-тармақтарға сілтеме жасауы керек.

8.3.11 САРАПШЫНЫҢ КОНКУРСТЫҚ ТАПСЫРМА МЕН БАҒАЛАУДЫ ДАЙЫНДАУҒА ҚАТЫСУЫНЫҢ ҚЫСҚАША СИПАТТАМАСЫ

Сарапшының конкурстық тапсырманы дайындауға қатысуының қысқаша сипаттамасын, 30% өзгерісті, техникалық сипаттаманы және дауыс беру құқығын және бағалауға қатысуын қараңыз.

8.3.12 ШІКІРТАЛАС ФОРУМЫНДА БАЙЛАНЫС ЖӘНЕ ДАЙЫНДЫҚ

Сарапшылар, қазылар алқасының төрағалары, конкурстық алаңдардың менеджерлері және басқа шақырылғандар пікір-сайыс форумдарын қарым-қатынас, ынтымақтастық, конкурстық тапсырманы әзірлеуді үйлестіру және құзыреттер бойынша жарыстарды жалпы дамыту үшін пайдаланады.

8.3.13 ШІКІРТАЛАС ФОРУМЫНДА ҚАБЫЛДАНҒАН ШЕШІМДЕР

Чемпионатқа дайындық кезеңінде пікір-сайыс форумында сарапшылар қабылдаған кез келген шешімдер Чемпионат ережелеріне сәйкес болған жағдайда қабылданады.

8.4 БАС САРАПШЫ

8.4.1 АНЫҚТАМА

Құзыреттілік бойынша жарысты басқаруға, басқаруға және өткізуге жауапты сарапшы.

Бас сарапшы-құзыреттілікті басқару жөніндегі топ мүшелерінің бірі.

8.4.2 БІЛІКТІЛІК, ЖЕКЕ ҚАСИЕТТЕР, ЭТИКАЛЫҚ ӨЛШЕМДЕР

Біліктілік пен тәжірибеден, сондай-ақ жеке қасиеттер мен этикалық критерийлерден басқа, сарапшы ретінде (8.3.2 және 8.3.3) бас сарапшы:

- ең адал адам болу;
- білікті және тәжірибелі болу;
- жақсы басқару және көшбасшылық дағдылары бар;
- жақсы тұлғааралық қарым-қатынас дағдыларына ие болыңыз;
- жақсы қарым - қатынас дағдылары бар-жазбаша және ауызша.

8.4.3 ҰЙЫМДАСТЫРУ КОМИТЕТІМЕН БАЙЛАНЫС

Бас сарапшылар Ұйымдастыру Комитетінің төрағасымен және Төрағасының орынбасарымен осы құзырет бойынша жарысты дайындауға және ұйымдастыруға байланысты мәселелер бойынша тікелей байланыста болуы мүмкін. Бас сарапшыларды ұйымдастыру комитетінің отырысына және/немесе қазылар алқасы төрағаларының отырыстарына қатысуға шақыруға болады.

8.4.4 СЫРТҚЫ ҚОЛДАУҒА ТЫЙЫМ САЛЫНАДЫ

Чемпионаттың кез келген аспектісінде көмек алу үшін бас сарапшыға үшінші тұлғаның немесе бұрынғы бас сарапшының немесе бұрынғы сарапшының қолдауына жүгінуге рұқсат етілмейді.

Міндеттері:

Бас сарапшылар жоспарлауда, басшылықта, ұйымдастыруда және басқаруда көшбасшы ретінде шешуші рөл атқарады. Сарапшылардың жұмысы-барлық тиісті ережелерді, рәсімдер мен бағалау критерийлерін дайындау, орындау, бағалау және сақтауды қамтамасыз ету.

8.4.5 ЧЕМПИОНАТ ЕРЕЖЕЛЕРІН НЕМЕСЕ ӘДЕП КОДЕКСІН БҰЗУ

Егер сарапшы ережелерді немесе этика кодексін бұзса, онда мұндай жағдайлар проблемаларды шешу және дауларды реттеу рәсімдеріне жатады.

8.5 БАС САРАПШЫНЫҢ ОРЫНБАСАРЫ

8.5.1 АНЫҚТАМА

Құзыреттер бойынша жарыстарды дайындау мен өткізуде бас сарапшыға қолдау көрсететін сарапшы. Бас сарапшының орынбасары Құзыретті басқару жөніндегі топ мүшелерінің бірі болып табылады.

8.5.2 БІЛІКТІЛІК, ТӘЖІРИБЕ, ЖЕКЕ ҚАСИЕТТЕР ЖӘНЕ ЭТИКАЛЫҚ КРИТЕРИЙЛЕР

Біліктіліктен, тәжірибеден және жеке қасиеттерден және этикалық критерийлерден басқа сарапшы (8.3.2 және 8.3.3), бас сарапшының орынбасары:

- ең адал адам болу;
- білікті және тәжірибелі болу;
- жақсы басқару және көшбасшылық құзыреті бар;
- тұлғааралық қарым-қатынастың жақсы құзыретіне ие болыңыз;
- жақсы қарым - қатынас құзыреттілігі бар-жазбаша және ауызша.

8.5.3 ТАҒАЙЫНДАУ ЖӘНЕ АККРЕДИТТЕУ

10-тармақты қараңыз

8.5.4 МІНДЕТТЕРІ

Бас сарапшылардың орынбасарлары бас сарапшыдан тапсырмалар алады және бас сарапшымен және қазылар алқасының төрағасымен Құзыретті басқару тобында жұмыс істейді. Олардың негізгі міндеті - бас сарапшыға қолдау көрсету.

Бас сарапшының орынбасары Техникалық сипаттамадағы барлық өзгерістердің аяқталуын, сарапшылардың кемінде 80% келісілгенін және қол қойылғанын қамтамасыз ету үшін арнайы өкілеттіктері бар сарапшымен жұмысты үйлестіруі керек.

8.6 АРНАЙЫ ӨКІЛЕТТІКТЕРІ БАР САРАПШЫЛАР

Арнайы өкілеттіктері бар сарапшыларды құзыреттерді басқару жөніндегі топ тағайындайды. Арнайы өкілеттіктері бар сарапшының міндеттері:

- бағалау;
- Денсаулық, қауіпсіздік және қоршаған ортаны қорғау;
- құзыреттілікті ілгерілету;
- құзыреттілікті дамыту;
- ресурстарды үнемдеу.

ESR-ді жарыстың дайындық аптасында құзыреттілікті басқару тобы тағайындайды.

Бұл ережелер арнайы өкілеттіктері бар жоғарыда аталған сарапшылардың әрқайсысына қатысты. Олар нұсқаулық ретінде пайдаланылуы мүмкін және құзыреттілік ерекшеліктеріне сәйкес өзгертілуі мүмкін.

8.6.1 АРНАЙЫ ӨКІЛЕТТІКТЕРІ БАР САРАПШЫЛАРДЫҢ БАҒАЛАУЫ

Ол керек:

- стандартты электрондық кестенің соңғы нұсқасын қалай пайдалану керектігін біліңіз және түсініңіз;
- өлшеу және бағалау арқылы бағалауды ажырата білу;
- бағалаудың әр аспектісін нақты анықтау қажеттілігін түсіну және белгіні бөлу;
- қазылар алқасы бекітілгенге дейін бағалау және өлшеу, бұғаттау, бағалау спецификациясы үшін эталондарды қамтамасыз ету үшін аспектілер туралы қосымша ақпараттың мақсатын түсіну;
- деректер мен бағалау құжаттамасын жаңарту үшін SMT-мен жұмыс жасаңыз;
- жарысты бағалау рәсімдерін, чемпионатты бастау және аяқтау нысандарының мақсатын түсіну;
- қажетті таңбалау формаларына тиісті адамдар қол қоюы үшін жауап беріңіз.

8.6.2 АРНАЙЫ ӨКІЛЕТТІКТЕРІ БАР САРАПШЫЛАР ЖӘНЕ ДЕНСАУЛЫҚ ПЕН ҚОРШАҒАН ОРТАНЫ ҚОРҒАУ ҚАУІПСІЗДІГІ ТЕХНИКАСЫ

Ол керек:

- қауіпсіздік, денсаулық сақтау және қоршаған орта туралы құжаттаманы түсініп, талаптарды барлық қатысушылар орындайтынына көз жеткізіңіз;
- бұл адам эвакуациялау, ауруға, өртке және су тасқынына көмек көрсету үшін Төтенше процедураларды білуі керек;

- бұл адам конкурстық алаңға алғаш келген кезде барлық сарапшылар мен байқауға қатысушылар үшін қауіпсіздік, денсаулық және қоршаған ортаны қорғау бойынша презентациялар жүргізуі керек. Олар конкурстық алаңның барлық басқа келушілерінің өз құзыреті шеңберінде қауіпсіздік техникасы, денсаулық сақтау және қоршаған ортаны қорғау мәселелерімен танысуын қамтамасыз етуі тиіс;

- бұл адам қабылдаушы Тараптың құжатында көрсетілмеген қауіпсіздік, денсаулық сақтау және қоршаған ортаға қойылатын қосымша талаптарды белгілеу үшін конкурстық алаңдардың қауіптілігі мен тәуекелін бағалауды үйлестіруі керек;

- бұл адам «денсаулық, қауіпсіздік және қоршаған орта» жүйесін әзірлеу кезінде конкурстық алаңның менеджерімен жұмыс істеуі керек, чемпионаттың қабылдаушы тарапының құжатында қамтылмаған жабдықта жұмыс істеуді/жабдықты, эвакуация маршруттарын және қосымша хабардарлық заттарын пайдалану кезінде оқыту сияқты маңызды мәселелерді тізімдейтін құжатқа қол қоюы керек;

- бұл адам қауіпсіздік, денсаулық және қоршаған ортаны қорғау инспекторларына барған кезде оларды ертіп жүруі керек;

- бұл адам ықтимал қауіптерді анықтау үшін жарысты бастамас бұрын қауіпсіздік, денсаулық және қоршаған орта мәселелерімен күнделікті жұмыс істеуі керек;

- бұл адам барлық оқиғаларды, соның ішінде кәмелетке толмағандарға қатысты оқиғаларды қадағалап, келтірілген залалдың мән-жайлары мен сипатына қатысты қазылар алқасының төрағасына жазбаша есеп беруі керек;

- ол қауіпсіздік, денсаулық және қоршаған ортаны қорғау жөніндегі басшыға ұсынылуы керек;

- қажет болған жағдайда қауіпсіздік мәселелері бойынша конкурстық алаңның менеджерімен хабарласыңыз;

- жеке қорғаныс құралдарын, Денсаулық сақтау және қауіпсіздік құралдарын пайдалануға қатысты сарапшылар мен конкурсанттарды үнемі қадағалап отыру.

8.6.3 ҚҰЗЫРЕТТЕР БОЙЫНША ЖАРЫСТАРДЫ ІЛГЕРІЛЕТУГЕ ҚАТЫСТЫ АРНАЙЫ ӨКІЛЕТТІКТЕРІ БАР САРАПШЫНЫҢ МІНДЕТТЕРІ

Керек:

- құзыреттілікті түсіну, камера алдында өзін сенімді сезіну және қызықты оқиғаны жақсы жеткізе білу өте жақсы.

8.6.4 ҚҰЗЫРЕТТЕРДІ ДАМУҒА ҚАТЫСТЫ АРНАЙЫ ӨКІЛЕТТІКТЕРІ БАР САРАПШЫНЫҢ МІНДЕТТЕРІ

Ол стандарттардың сипаттамасын жақсы түсініп, жауап беруі керек:

- техникалық құзыреттерді ескере отырып, техникалық сипаттаманы қайта қарауды келісу және чемпионатты дайындау және өткізу үшін жақсартуларды енгізу;

- техникалық сипаттаманы әзірлеуге басшылық жасау және сарапшылармен келісілген құзыреттердің құзыреттілік спецификациясына негізделген нысанда жазылуын қамтамасыз ету;

- барлық өзгерістердің сарапшылардың мақұлдауы мен дауыс беруі үшін бірыңғай құжатқа жинақталуын қамтамасыз ету;

- келесі чемпионаттың техникалық сипаттамасын бекіту үшін сарапшылардың дауыс беруін өткізу.

8.6.5 РЕСУРСТАРДЫ ҮНЕМДЕУГЕ ҚАТЫСТЫ АРНАЙЫ ӨКІЛЕТТІКТЕРІ БАР САРАПШЫНЫҢ МІНДЕТТЕРІ

тұрақтылық үшін қажет:

- барлығына (сарапшылар, байқауға қатысушылар, келушілер және т. б.) оң әсер ету үшін ойлау, сөйлеу, «ресурстарды үнемдеу» арқылы тыныс алу;
- бұл адам жалпы ресурстарды үнемдеуді түсінуі керек - Адами, экономикалық, экологиялық, әлеуметтік;
- тұрақты даму саясаты саласында «Worldskills Shygy» хабардарлығын қалыптастыруда және іске асыруда көшбасшылық рөлді қабылдау;
- ресурстарды үнемдеу мәдениетін құрыңыз және барлық күнделікті операцияларға бес R (қысқарту, қайта өңдеу, қайта пайдалану, қайта пішімдеу және қалпына келтіру) қолданылуын қамтамасыз етіңіз;
- басқа сарапшылармен бірге техникалық сипаттамадағы «ресурстарды үнемдеу» бөлімін жаңартыңыз және техникалық сипаттаманы, Инфрақұрылым тізімін және конкурстық тапсырманы әзірлеу кезінде ресурстарды үнемдеудің негізгі факторы болуын қамтамасыз етіңіз.

8.7 ҚАЗЫЛАР АЛҚАСЫ

8.7.1 АНЫҚТАМА

Қазылар алқасының төрағасы және бас сарапшы мен оның орынбасарын қамтитын сарапшылар тобы құзыреті шеңберінде конкурстық тапсырмаларды бағалауға жауапты болады.

8.7.2 МІНДЕТТЕРІ

Қазылар алқасы құзыреттілік бойынша чемпионатты тиісті түрде дайындауға және өткізуге, Чемпионат ережелерін сақтауға және оның отырыстарында Ұйымдастыру комитеті мен қазылар алқасы қабылдаған шешімдерді орындауға жауапты.

8.7.3 ШЕШІМДЕРДІ САРАПШЫЛАРДЫҢ КӨПШІЛІГІ ҚАБЫЛДАЙДЫ

Егер қазылар алқасы ақылға қонымды мерзімде бірауыздан шешім қабылдай алмаса, бас сарапшы дауыс беру мәселесін көтеруі керек. Қарапайым көпшілік (сарапшылардың 50% - ы және біреуі) соңғы шешім ретінде әрекет етеді. Жетіспейтін сарапшыларға шешім туралы хабарлау керек, бірақ шешімді өзгерте алмайды. Бұл ережеден ерекшелік техникалық сипаттамадағы өзгерістерді қазылар алқасының 80% - ы мақұлдауы керек жағдайлар болып табылады.

8.8 БАҚЫЛАУШЫЛАР

8.8.1 ТҮРЛЕРІ

Бақылаушылардың 4 түрі бар: ресми бақылаушы, бақылаушы, техникалық бақылаушы және бақылаушы-Болашақ чемпионатты Ұйымдастырушының өкілі. Чемпионатты ұйымдастырушы ресми бақылаушылардың ресми пакеттерін (ресми бақылаушылар үшін) және бақылаушылар пакеттерін (бақылаушылар, техникалық бақылаушылар және бақылаушы-Болашақ ұйымдастырушы үшін) ұсынады.

Жарыс ережелерін немесе этика кодексін бұзатыны анықталған кез келген бақылаушы дауларды шешу процедураларына ұшырайды.

8.8.2 ТІРКЕУ

Ресми бақылаушылар мен бақылаушылар, егер олар ресми іс-шараларға және тұруға қол жеткізгісі келсе, сарапшылар мен делегаттар ретінде тіркелуі керек.

8.8.3 РЕСМИ БАҚЫЛАУШЫЛАР

Ресми бақылаушылар-құрметті, маңызды адамдар.

8.8.4 БАҚЫЛАУШЫЛАР

Бақылаушылар - бұл әдеттегі пакетті қабылдаған көрермендер. Олардың ерекше мәртебесі жоқ.

8.8.5 ТЕХНИКАЛЫҚ БАҚЫЛАУШЫЛАР

Техникалық бақылаушылар-бұл келесі чемпионаттың сайт менеджері болатын адамдар. Олардың тәжірибе алу үшін жұмыс орындарына кіруге рұқсаты бар (олар аккредиттелген құзыреттілік үшін). Әр құзыретте тек бір техникалық бақылаушы болуы мүмкін.

8.8.6 БОЛАШАҚ ЧЕМПИОНАТТЫ ҰЙЫМДАСТЫРУШЫЛАР ӨКІЛДІ-БАҚЫЛАУШЫЛАР

Мұндай бақылаушылар-Болашақ чемпионаттың ұйымдастыру комитетінің қызметкерлері. Олардың әрқайсысына жеке аккредиттеу, конкурстың әртүрлі бөліктеріне әр уақытта қол жетімділік беріледі (олардың нақты позициясы мен міндеттеріне байланысты).

8.8.7 АҚПАРАТ АЛМАСУ

Идеялар мен тәжірибе алмасу үшін ресми бақылаушылар мен сарапшылар арасындағы пікірталастар көтермеленуі керек, бірақ жарыстардың конкурстық алаңдарында өткізілмеуі керек.

8.9 ЧЕМПИОНАТТЫ ҰЙЫМДАСТЫРУ КОМИТЕТІНІҢ ТӨРАҒАСЫ

Чемпионатты ұйымдастыру комитетінің төрағасы Конституцияға сәйкес құзыреттілік жарыстарына қатысты барлық техникалық және ұйымдастырушылық мәселелерге жауап береді.

8.10 ҰЙЫМДАСТЫРУ КОМИТЕТІ ТӨРАҒАСЫНЫҢ ОРЫНБАСАРЫ

Ұйымдастыру комитеті төрағасының орынбасары төрағаға оның міндеттерін орындауда жәрдем көрсетеді.

9 ҚОЛ ЖЕТКІЗУ ЖӘНЕ АККРЕДИТТЕУ

9.1 ЖАУАПКЕРШІЛІК

Ұйымдастыру комитеті аккредиттеуді ұсынуға жауапты.

9.2 КОНКУРСТЫҚ АЛАҢДАРҒА ҚОЛ ЖЕТКІЗУ

Сайттарға тек ресми аккредиттелген адамдар ғана қол жеткізе алады. Сарапшылар, Конкурстық алаңдардың менеджерлері және олардың көмекшілері, техникалық бақылаушылар олар тіркелген құзыреттілікке қол жеткізу үшін аккредиттелуі тиіс.

Топ жетекшілері қатысушылары бар барлық сайттарға қол жеткізе алады және кез келген уақытта олармен тікелей байланыса алады. Олар өздерінің кім екенін білуі үшін алаңға бірінші рет барған кезде құзыреттілікті басқару тобының мүшесінің алдына шығуы керек.

10 БАС САРАПШЫНЫ ЖӘНЕ БАС САРАПШЫНЫҢ ОРЫНБАСАРЫН ТАҒАЙЫНДАУ ПРОЦЕСІ

10.1 ҚЫСҚАША ШОЛУ

Әр чемпионатта келесі чемпионат үшін бас сарапшы және бас сарапшының орынбасары орнына жеке сайлау өткізіледі.

10.2 БАС САРАПШЫ ЖӘНЕ БАС САРАПШЫНЫҢ ОРЫНБАСАРЫ ЛАУАЗЫМЫНА КАНДИДАТУРАНЫ ҰСЫНУ КРИТЕРИЙЛЕРІ

Келесі критерийлер қолданылуы керек:

- адал болу;
- білікті және тәжірибелі болу;
- жақсы басқару және көшбасшылық бар;

- жақсы тұлғааралық қарым-қатынас дағдыларына ие болыңыз;
- жақсы қарым - қатынас дағдылары бар-жазбаша және ауызша;
- компьютерді және Интернетті пайдалануға құзыретті болу-құзыреттерді басқару тобымен бірлесіп жұмыс істеу үшін арнайы;
- бас сарапшылардың орынбасарлары лауазымына тағайындалған кандидаттар, егер кандидаттардың тізімі таусылса, бас сарапшының рөлі мен міндеттерін өз мойнына алуға дайын болуы керек.

А ҚОСЫМШАСЫ-ТЕРМИНДЕРДІҢ АНЫҚТАМАСЫ

Өтініш	Тиісті органға жазбаша нысанда берілген, белгілі бір мәселе бойынша іс-қимылды сұрататын ресми өтініш
Талапкер (өтініш беруші)	Бәсекелестік ережелерін немесе этикалық кодексті бұзу туралы олардың талаптарын баса көрсететін және сол сияқты олардың талаптарын тиісті орган ресми түрде растауды талап ететін петицияны қозғаушы тұлға
Жауапкер (тұлғалар)	Қарсы өтініш берілген адам
Аккредиттелген	Чемпионатта белгілі бір рөлді орындауға ресми түрде рұқсат етілген адам
Техникалық сипаттама	Әрбір дағдылар сайысында құзыреттіліктің атауын, онымен байланысты жұмыс кәсібін, «WorldSkills» стандарттарының спецификациясын, бағалау спецификациясын, бағалау схемасын, әзірлеу, іріктеу, тексеру, өзгерту процедураларын (қажет болған жағдайда) және тест тапсырмасын таратуды, дағдылар бойынша жарыстар өткізуді және кез келген денсаулық, қауіпсіздік талаптарын анықтайтын техникалық сипаттама бар және қоршаған ортаға байланысты дағдыларды
Стандарттардың сипаттамасы «WorldSkills» (WSSS)	Сарапшыдан (байқауға қатысушыдан) талап етілетін дағдылар мен білім туралы түпкілікті түсінік ретінде әрекет ететін «WSS» ресми құжаты шеберлік пен оның әдістері туралы жан-жақты білімге ие
Инфрақұрылымды парақ	Дағдылар жарысын басқаруға қажет жабдықтардың, материалдардың, керек-жарақтардың және бөлшектердің тізімі
Бағалау	Тест өткізілетін әдіс пен критерийлер
Аспектiлер	Әрбір критерийдің тікелей бағаланатын бөліктері
Конкурстық тапсырма	Тест тапсырмасын қоса алғанда, жарыстарда бағалау құралдары